

VRIELING

NOTITIE ENERGIE CRISIS / IMPACT

13 oktober 2022

Beste leden van MKB-Nederland Regio Zwolle, bezoekers Dag van de Ondernemer op 18 november en andere belangstellenden,

De impact van de hoge energieprijzen is groot voor ondernemers en hun werknemers. Dit onderwerp hebben wij daarom – naast het thema Start & Scale up - op de agenda gezet voor de bijeenkomst op de *Dag van de Ondernemer* op 18 november 2022. Onze kennispartners zullen daar iets vertellen wat de markt voor u kan doen, maar ook wat u voor uw werknemers kunt doen. Deze notitie geeft daar een eerste inkijk in. Deze notitie is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met onze partners: Rabobank, KroeseWevers, Vrieling Adviesgroep en het Deltion College. Onderstaand gaan wij in op drie aspecten:

- Wat gebeurt er vanuit de werkgeverslobby.
- Oplossingen voor ondernemers
- Mogelijkheden voor ondernemers om personeel te helpen.

Inleiding

Wij als bestuur maken ons zorgen over de impact van de hoge energieprijzen op MKB ondernemers. Voorliggende notitie is een praktische opsomming van diverse suggesties. De energiecrisis is een te complexe materie om hier in te gaan op het grotere verhaal en onze visie op de huidige problematiek. Hierover publiceren wij in onze volgende nieuwsbrief een artikel, deze kunt u dan ook raadplegen op onze website.

Landelijk trekt MKB-Nederland aan de kar om een gepaste compensatie voor *energie intensieve ondernemers* in de benen te krijgen. U kunt er hier meer over lezen:

https://www.mkb.nl/nieuws/ondernemers-snel-duidelijkheid-nodig-over-tegemoetkoming-energiekosten?utm_source=Nieuwsbrief_MKB-Nederland&utm_campaign=nieuwsbrief&utm_medium=e-mail

Het is goed dat er nu compensatie is voor ondernemers. Persoonlijk ben ik overigens geen voorstander van overheidssteun tot in de lengte van jaren als compensatie voor veranderde marktomstandigheden. Dit remt ondernemerschap en raakt de weerbaarheid van bedrijven. Ook is het zo als op een gegeven moment er geen rendabele businesscase meer mogelijk is met de dan definitief veranderde marktomstandigheden, dat een bedrijf moet kunnen ophouden te bestaan. De overheid zou hier dan een goede stopregeling voor in de benen moeten zetten. Echter, bij extreem veranderde marktsituaties die zich zo plotseling voordoen - zoals bij Corona en nu met sterk oplopende energieprijzen - vind ik dat de overheid ondernemers een vangnet moet kunnen bieden zodat die zich kunnen aanpassen op de nieuwe marktsituatie en de oplopende kosten kunnen doorberekenen in hun kostprijs. Onze stichting is actief in de Regio Zwolle en wij als bestuur vragen ons doorlopend af wat kunnen wij als regio in deze energie crisis voor ondernemers doen. Heeft u daarvoor suggesties, dan ontvangen wij deze graag van u.

Oplossingen voor ondernemers

In de markt horen wij zo nu en dan het verwijt waarom ondernemers niet eerder verduurzaamd hebben. Onze reflectie is dan dat dit niet zo simpel ligt. Er zijn naar een onze mening een aantal oorzaken / problemen op dit punt:

- Ondernemers zijn onwetend over de mogelijkheden tot financiering en terugverdientijden.
- Ondernemers zijn financieel niet draagkrachtig genoeg om nieuwe financieringen aan te gaan door de slechte COVID jaren.
- Tot februari dit jaar was de businesscase aantrekkelijker om op gas te werken. Bedenkt daarbij dat de middenstand in concurrentie moet met online winkels of supermarkten.
- Wil men al elektrificeren kan het niet verkrijgen van een zwaardere NUTS aansluiting problemen geven en/of zitten hier lange levertijden op.
- Veel bedrijven zitten in huurpanden en lang niet altijd is de pand eigenaar genegen om te investeren in bijvoorbeeld zonnepanelen.
- In binnensteden zijn veel daken onderdeel van de monumentale binnenstad en van overheden mogen hier geen zonnepanelen op. Naar onze mening moeten gemeentes dit loslaten.

Naast bovenstaande punten zouden wij graag zien dat je als burens energie mag uitwisselen. Nu is dat vanuit de wetgever niet toegestaan. Dit zou ook een oplossing kunnen zijn voor het overschot aan stroom dat het net wordt ingepompt.

Financieren verduurzaming

Heb je als ondernemer niet voldoende liquide middelen en/of wil je deze middelen niet aanwenden dan zijn er diverse oplossingen. Er zijn bij de Rabobank (waarschijnlijk ook bij andere banken) voor zonnepanelen concrete lease-proposities, eventueel aangevuld met een groenkorting (met groenverklaring van het RVO). Voor lease van zonnepanelen krijgt de ondernemer via de website in veel gevallen binnen 15 minuten een indicatief aanbod. Daarnaast goed om te weten dat er bij een lease van zonnepanelen ook versterking van het dak en/of manuren meegefinancierd kan worden (maximaal 20%). Ter verduidelijking een kort voorbeeld:

- Totale factuur is €35.000,- waarvan €25.000,- zonnepanelen en toebehoren + €10.000,- overig (dak versterking en manuren), dan mag naast €25.000,- voor de lease van zonnepanelen (looptijd 60 tot max. 120 maanden) + 20% van 25K = €5.000,- (= 30K in totaal) worden gefinancierd middels een lease.

Warmtepompen en batterijopslag is eventueel te financieren via een reguliere lening. De Rabobank gaf aan dat ze die behoefte horen uit de markt, dus daar wordt hard aan gewerkt. Een interessante link: <https://tools.remeha.nl/rabobank-in-samenwerking-met-remeha/>

Subsidies

De Rabobank heeft een artikel geschreven over beschikbaarheid van subsidies. Moraal van het artikel is dat het loont om in duurzaamheid te investeren. Dat kan zijn in de vorm van een lagere energierekening is, een betere reputatie van je bedrijf of een duurzamere toekomst voor mens en milieu. Het is mooi dat er nog steeds meerdere stimulerende subsidies zijn. Deze hebben ze weergegeven in het artikel:

https://www.rabobank.nl/bedrijven/groei/duurzaamheid/subsidies-duurzaam-ondernemen?utm_campaign=PGM9000010180_DuurzaamheidSubsidiesduurzaammodernemen&utm_source=9000010180&utm_medium=Email&utm_content=button&ii=7171628943558560629_10180_1

Financiering

Financiering is voor veel ondernemers in algemene zin een uitdaging. Daarom onderzoeken wij met marktpartijen de mogelijkheid tot het opzetten van een platform in de regio Zwolle dat ondernemers – maar ook start & scale up bedrijven – kan helpen bij dit vraagstuk. Er zijn diverse partijen die hierin iets doen – bijvoorbeeld Kennispoort, Oost NL, RZI, etc. – en wij zouden graag zien dat er iemand aangesteld wordt die de partijen aan elkaar verbindt en ondernemers helpt door de spreekwoordelijke bomen het bos te zien. Wij hopen u hier op de dag van de ondernemer meer over te kunnen vertellen.

Kennis

Een ondernemer heeft verstand van zijn ambacht, maar daarmee niet automatisch ook verstand van verduurzaming van zijn / haar pand. Er zijn diverse wegen die je dan als eerste kunt bewandelen. Zo kan de brancheorganisatie daarover vast en zeker meer vertellen. Maar ook collega ondernemers zijn vast en zeker bereid kennis te delen.

Ook hebben we in de regio stichting DORZ. Staat duurzaam ondernemen hoog bij u op de agenda en ziet u dit ook als een eigen activiteit, wilt u geïnspireerd worden of andere ondernemers inspireren? Dan kunt u zich aansluiten bij deze stichting. Voor meer info: www.dorz.nl

Mogelijkheden voor ondernemers om personeel te helpen.

De inflatie lijkt iedere maand een nieuw recordniveau te bereiken. Veel werknemers ondervinden daardoor op dit moment problemen met het betalen van hun maandelijkse lasten. We horen steeds vaker dat werkgevers daarin graag iets willen betekenen voor hun personeel. In het onderstaande wordt een korte toelichting gegeven over een aantal mogelijkheden om de koopkracht van de werknemers te verbeteren en wat hierbij de fiscale aandachtspunten zijn op het gebied van de loonheffingen. Onze fiscale partner Kroese Wevers heeft onderstaande zaken onderschreven.

Maak optimaal gebruik van onbelaste vergoedingen

Veel werkgevers geven een vergoeding voor door de werknemers te maken onkosten in het kader van de dienstbetrekking. Deze vergoeding bedraagt in sommige gevallen minder dan hetgeen op grond van de fiscale wet- en regelgeving is toegestaan. Een Quick-win is dan ook deze vergoedingen te optimaliseren. Hierbij kan gedacht worden aan de volgende vergoedingen:

- Reiskostenvergoeding, onbelast tot € 0,19 per kilometer
- Vergoeding eigen mobiele telefoon indien deze gebruikt wordt voor de dienstbetrekking
- Vergoeding internet thuis indien de medewerker thuis werkt of wel eens vanuit huis werkt.

Bij het benutten van gerichte vrijstellingen om door middel van een inhaalslag eenmalig een relatief groot bedrag bij de werknemer te laten komen, is zorgvuldige communicatie van belang. Immers, indien geen structurele vergoeding is beoogd dan dient dit van tevoren helder te zijn!

Personeelslening

Het verstrekken van een personeelslening kan een tijdelijke oplossing bieden voor het betalingsprobleem van de werknemer. De lening an sich vormt geen loon voor de werknemer, dit komt omdat de werknemer het bedrag uiteindelijk weer terug moet betalen. Worden betalingstermijnen kwijtgescholden, dan is er wel sprake van loon voor de werknemer. Indien geld wordt geleend aan een werknemer dan zal een marktconforme rente moeten worden berekend. Gebeurt dit niet of is de rente te laag, dan is dit een voordeel dat belast wordt bij de werknemer.

Ondersteuning werknemers met studerende kinderen

Een andere mogelijkheid om de kostendruk van de werknemer te verlagen, is het verstrekken van een studievergoeding voor een studerend kind. De vergoeding kan aan de werknemer worden gegeven, maar ook rechtstreeks aan het kind zelf. In principe vormt de studietoelage belast loon, hierop zullen dus loonheffingen ingehouden moeten worden.

Betalingen via de WKR

Zodra een werkgever meer vergoed dan de vrije ruimte van de werkkostenregeling, zal de werkgever te maken krijgen met 80% eindheffing. Dan nog is het meestal voordeliger om een voordeel aan de werknemer toe te laten komen via de werkkostenregeling ten opzichte van het bruto-netto traject. Bijkomend voordeel is dat hetgeen de werknemer ontvangt in de vorm van een WKR-vergoeding geen grondslag is bij de bepaling van het recht op toeslagen. Op Prinsjesdag 2022 maakte het kabinet duidelijk dat het de vrije ruimte van de werkkostenregeling (WKR) per 1 januari 2023 wil verhogen naar 1,92% over de eerste € 400.000 van de fiscale loonsom. Over het restant van de loonsom blijft de vrije ruimte 1,18%

Warmtefonds

Er is contact gelegd met het nationaal Warmtefonds. Dit is een fonds voor particuliere leningen tot 25.000 euro voor particulieren. Dit is een laagdrempelige lening die u onder de aandacht kunt brengen bij uw werknemers.. Voor het verkrijgen van financiering vanuit het Nationaal Warmtefonds zijn er kredietwaardigheidscriteria. In het Investeringsreglement Energie-bespaarlening staat hierover het volgende:

- “Om in aanmerking te komen voor een Energie-bespaarlening dient een aanvrager kredietwaardig te zijn. De kredietwaardigheid wordt getoetst conform de meest recente Gedragscode, opgesteld door de Vereniging van Financieringsondernemingen in Nederland. Ook worden de volgende toetsen uitgevoerd: Bureau Krediet Registratie (BKR), Verificatie Informatie Systeem (VIS) en de Moraliteitstoets (SAN en PEP).”

Hieruit ontstonden bij ons een aantal vragen:

1. Hoe wordt bepaald of iemand een lening kan krijgen? Heeft dit betrekking op de maatregel of op de kredietwaardigheid van de particulier? Als het op de maatregel gaat dan is het voldoende want dan wordt eigenlijk iedere lening toegekend.
2. Indien het over de kredietwaardigheid gaat. Kan de werkgever dan ook nog helpen met een borgstelling? Dan kan een particulier zijn hoge energierekening direct ongedaan maken door maatregelen.
3. Waar kunnen ondernemers terecht voor hun eigen verduurzamingsleningen?

De antwoorden van het Warmtefonds waren:

1. Het krediet wordt op beide punten beoordeeld.
2. Wij werken niet met een borgstelling van een werkgever.
3. De financiering betreft alleen particulieren op dit moment. Een ondernemer kan bij ons wel een financiering krijgen, echter alleen voor de eigen woning en niet voor het zakelijke pand.

We hadden gehoopt dat werkgevers op dit punt iets konden betekenen. Helaas blijkt dat niet zo te zijn. Heeft u als lezer van dit artikel nog suggesties hoe werkgevers hun werknemers kunnen helpen, dan horen wij dat graag.

Persbericht 14 oktober 2022 provincie Overijssel:

De provincie Overijssel trekt 5 miljoen euro uit om de energierekening van inwoners, bedrijven, verenigingen en (culturele) instellingen zo snel mogelijk omlaag te brengen. De ambitie is om 5000 huishoudens en 500 bedrijven, verenigingen en instellingen te ondersteunen. Dat doet de provincie door stevig in te zetten op energiebesparende maatregelen. Hieronder de link naar het volledige persbericht: <https://www.overijssel.nl/actueel/nieuws/@RgH/overijssel-helpt-inwoners-bedrijven/>

Reactie MKB Nederland op persbericht 14 oktober 2022:

MKB-Nederland en VNO-NCW vrezen dat het voorstel voor de tegemoetkomingsregeling voor het energie-intensieve mkb (TEK), zoals dat op 14 oktober bekend werd, niet toereikend is om ondernemers voldoende te helpen. De ondernemingsorganisaties gaan de regeling toetsen bij de betreffende sectoren en bedrijven en aan het binnenkort verruimde Europese criskader. 'Belangrijk is dat de compensatie voor Nederlandse bedrijven gelijk is aan de steun in andere Europese landen om het speelveld gelijk te houden.' Hieronder de link naar het volledige persbericht: <https://www.mkb.nl/nieuws/ondernemingsorganisaties-voorstel-tek-te-weinig-effectief>

We hopen u hiermee wat handvatten gegeven te hebben en hopen u te ontvangen op de dag van de ondernemer, gehouden in de IJsseltoren, Grote Voort 247 in Zwolle op vrijdag 18 november a.s. vanaf 15.00 uur. Rest mij onze partners en bestuursleden te bedanken voor hun input en u succes te wensen in deze uitdagende tijden.

Een vriendelijke groet,

ook namens ons bestuur, Rabobank, Deltion College, Vrieling Adviesgroep en KroeseWevers,

Jelle Weever
Voorzitter MKB-Nederland Regio Zwolle.